

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний технічний університет
"Харківський політехнічний інститут"

**Завдання та методичні вказівки
до самостійної роботи студентів
з дисципліни "Основи зовнішньоекономічної діяльності"
для студентів економічних спеціальностей**

Харків 2011

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний технічний університет
"Харківський політехнічний інститут"

**Завдання та методичні вказівки
до самостійної роботи студентів
з дисципліни "Основи зовнішньоекономічної діяльності"
для студентів економічних спеціальностей**

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол №1 від 24.06.2010

Харків
НТУ "ХПІ"
2011

Завдання та методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни “Основи зовнішньоекономічної діяльності” для студентів економічних спеціальностей /уклад. І.А. Чекмасова. – Х.: НТУ “ХПІ”, 2011. – 24 с.

Укладач   І. А. Чекмасова

Рецензент   М. М. Шевченко

Кафедра фінансів

ВСТУП

Самостійна робота студентів сприятиме успішному засвоєнню програмного матеріалу з навчальної дисципліни через опрацювання спеціальної літератури, нормативно-правових джерел щодо державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в Україні та організації експортно-імпортних операцій на підприємстві.

Основними видами самостійної роботи студентів є:

- ✓ опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованої літератури;
- ✓ засвоєння основних термінів і понять за темами дисципліни;
- ✓ підготовка до семінарських і практичних занять;
- ✓ підготовка рефератів та доповідей;
- ✓ виконання завдань для самостійної роботи;
- ✓ самоконтроль студентами рівня засвоєння програмного матеріалу.

Успішне виконання завдань, які пропонуються, припускає ретельне опрацювання основного закону у сфері зовнішньоекономічної діяльності в Україні – Закону України від 16.04.1991р. №959–ХІІ “Про зовнішньоекономічну діяльність”, – який визначає поняття, принципи та методи здійснення експортно-імпортних операцій та державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

1. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Терміни

1. Доповніть твердження, визначивши термін:

іноземна валюта готівкою, платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та ін.) в іноземній валюті, цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі та ін.) в іноземній валюті, золото та інші дорогоцінні метали у вигляді зливків, пластин та монет, а також сертифікати, облігації, варанти та інші цінні папери, номінал яких виражено у золоті, дорогоцінні камені – це _____

2. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.

3. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів.

4. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, які були раніше імпортовані на територію України.

5. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це вивезення за межі України капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності.

6. Доповніть твердження, визначивши термін:

— це ввезення з-за меж України капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності.

7. Доповніть твердження, визначивши термін:

— це діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

8. Доповніть твердження, визначивши термін:

— це матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

9. Доповніть твердження, визначивши термін:

— це купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

10. Доповніть твердження, визначивши термін:

— валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу, платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях, кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних

установах на території України та за її межами.

11. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

12. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це регулювання питань, пов'язаних із установам мит та митних зборів, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

13. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це взаємодія двох або більше суб'єктів господарської діяльності, серед яких хоча б один є іноземним, при якій здійснюється спільна розробка або спільне виробництво, спільна реалізація кінцевої продукції та інших товарів на основі спеціалізації у виробництві проміжної продукції (деталей, вузлів, матеріалів, а також устаткування, що використовується у комплексних поставках) або спеціалізації на окремих технологічних стадіях (функціях) науково-дослідних робіт, виробництва та реалізації з координацією відповідних програм господарської діяльності.

14. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це установа або особа, яка представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження.

15. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це територія, в межах якої відповідним законом України встановлюється і діє спеціальний правовий режим господарської діяльності та спеціальний порядок застосування і дії законодавства України.

16. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це

діяльність, що базується на співробітництві між суб'єктами господарської діяльності України та іноземними суб'єктами господарської діяльності і на спільному розподілі результатів та ризиків від її здійснення.

17. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це підприємства, які базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та на спільному розподілі результатів та ризиків.

18. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це переміщення товарів, вироблених за межами України, через територію України без будь-якого використання цих товарів на зазначеній території.

19. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це надбавка до ввізного мита, яка запроваджується виключно з метою відновлення рівноваги платіжного балансу, стан якого визначено критичним відповідно до діючих правил, та прирівнюється до ввізного мита.

20. Доповніть твердження, визначивши відповідний принцип зовнішньоекономічної діяльності:

принцип _____ полягає у виключному праві народу України самостійно та незалежно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на території України, керуючись законами, що діють на території України; в обов'язку України неухильно виконувати всі договори і зобов'язання України в галузі міжнародних економічних відносин.

21. Доповніть твердження, визначивши відповідний принцип зовнішньоекономічної діяльності:

принцип _____ полягає у праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності добровільно вступати у зовнішньоекономічні зв'язки; у праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснювати її в будь-яких формах, які прямо не заборонені чинними законами України; у виключному праві власності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на всі одержані ними результати зовнішньоекономіч-

ної діяльності.

22. Доповніть твердження, визначивши відповідний принцип зовнішньоекономічної діяльності:

принцип _____
полягає у рівності перед законом усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, в тому числі держави, при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності; забороні будь-яких, крім передбачених Законом про ЗЕД, дій держави, результатом яких є обмеження прав і дискримінація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також іноземних суб'єктів господарської діяльності за формами власності, місцем розташування та іншими ознаками; неприпустимості обмежувальної діяльності з боку будь-яких її суб'єктів, крім випадків, передбачених Законом про ЗЕД.

23. Доповніть твердження, визначивши відповідний принцип зовнішньоекономічної діяльності:

принцип _____
полягає у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності тільки законами України; забороні застосування підзаконних актів та актів управління місцевих органів, що у будь-який спосіб створюють для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності менш сприятливі умови, ніж ті, які встановлено законами України.

24. Доповніть твердження, визначивши відповідний принцип зовнішньоекономічної діяльності:

принцип _____
полягає у тому, що Україна як держава забезпечує рівний захист інтересів усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності на її території згідно з законами України; здійснює рівний захист усіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України за межами України згідно з нормами міжнародного права; здійснює захист державних інтересів України, як на її території, так і за її межами лише відповідно до законів України, умов підписаних нею міжнародних договорів та норм міжнародного права.

25. Доповніть твердження, визначивши відповідний правовий режим для іноземних суб'єктів господарської діяльності:

_____ означає,

що іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав та обов'язків не менший, ніж суб'єкти господарської діяльності України.

26. Доповніть твердження, визначивши відповідний правовий режим для іноземних суб'єктів господарської діяльності:

_____ засто-
совується щодо всіх видів господарської діяльності іноземних суб'єктів цієї діяльності, пов'язаної з їх інвестиціями на території України, а також щодо експортно-імпортних операцій іноземних суб'єктів господарської діяльності тих країн, які входять разом з Україною до економічних союзів.

27. Доповніть твердження, визначивши відповідний правовий режим для іноземних суб'єктів господарської діяльності:

_____ озна-
чає, що іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав, преференцій та пільг щодо мит, податків та зборів, якими користується та/або буде користуватися іноземний суб'єкт господарської діяльності будь-якої іншої держави, якій надано цей режим, за винятком випадків, коли зазначені мита, податки, збори та пільги до них установлюються в рамках спеціального режиму.

28. Доповніть твердження, визначивши відповідний правовий режим для іноземних суб'єктів господарської діяльності:

_____ засто-
совується до територій спеціальних економічних зон, а також до територій митних союзів, до яких входить Україна, і у разі встановлення будь-якого спеціального режиму згідно з міжнародними договорами за участю України.

1.2. Органи державного регулювання ЗЕД

1. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ є най-
вищим органом, що здійснює державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

2. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при ре-

гулюванні ЗЕД в Україні здійснює встановлення та скасування ставок податків при оподаткуванні зовнішньоекономічних операцій.

3. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює прийняття, зміну та скасування законів, що стосуються зовнішньоекономічної діяльності.

4. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює розгляд, затвердження та зміну структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

5. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює укладання міжнародних договорів України відповідно до законів України про міжнародні договори України та приведення чинного законодавства України у відповідність з правилами, встановленими цими договорами.

6. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює затвердження нормативів обов'язкового розподілу валютної виручки, ставок та умов оподаткування, митного тарифу, митних зборів та митних процедур України при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.

7. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює встановлення спеціальних режимів зовнішньоекономічної діяльності на території України.

8. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні вживає заходи щодо здійснення зовнішньоекономічної політики України відповідно до законів України.

9. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ здійснює координацію діяльності міністерств, державних комітетів та відомств України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

10. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні проводить переговори і укладає міжурядові договори України з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами України про міжнародні договори України, забезпечує виконання міжнародних договорів України з питань зовнішньоекономічної діяльності всіма державними органами управління, підпорядкованими Кабінету Міністрів України, та залучає до їх виконання інші суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності на договірних засадах.

11. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні забезпечує складання платіжного балансу, зведеного валютного плану України.

12. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює заходи щодо забезпечення раціонального використання коштів Державного валютного фонду України.

13. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні забезпечує виконання рішень Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй з питань зовнішньоекономічної діяльності.

14. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює зберігання і використання золотовалютного резерву України та інших державних коштовностей, які забезпечують платоспроможність України.

15. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні регулює курс національної валюти України до грошових одиниць інших держав.

16. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні виступає гарантом кредитів, що надаються суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності іноземними банками, фінансовими та іншими міжнародними організаціями під заставу Державного валютного фонду та іншого державного майна України.

17. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

Центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики в Україні є _____

18. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні забезпечує проведення єдиної зовнішньоекономічної політики при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності виходу на зовнішній ринок, координацію їх зовнішньоекономічної діяльності, в тому числі відповідно до міжнародних договорів України.

19. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює контроль за додержанням усіма суб'єктами

зовнішньоекономічної діяльності чинних законів України та умов між народних договорів України;

20. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні проводить антидемпінгові, антисубсидійні та спеціальні розслідування.

21. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює митний контроль в Україні.

22. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні здійснює контроль за додержанням суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції.

23. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ здійснює оперативне державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

24. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при регулюванні ЗЕД в Україні приймає рішення про порушення і проведення антидемпінгових, антисубсидійних або спеціальних розслідувань та застосування відповідно антидемпінгових, компенсаційних або спеціальних заходів.

25. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері ЗЕД:

_____ здійснює зведення статистичної інформації щодо зовнішньоекономічної діяльності на підставі даних, що в обов'язковому порядку надаються органами, які про-

вадять державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності (фінансові органи, органи державної митної служби, Національний банк України), а також суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

26. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері ЗЕД:

_____ щокварталу складає і публікує статистичну інформацію щодо стану і структури зовнішньоторговельного балансу України.

27. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної влади за його повноваженнями у сфері ЗЕД:

_____ складає відомості про стан і структуру зовнішньої державної заборгованості.

1.3. Ліцензування зовнішньоекономічних операцій

1. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це квоти, що встановлюються по товару (товарах) без зазначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

2. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

3. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України протягом установленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях.

4. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено імпортувати на територію України протягом установленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях.

5. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись.

6. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого строку та який визначається в натуральних та/або вартісних одиницях виміру.

7. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом установленого строку певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів.

8. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу.

9. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та/або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах).

10. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це належним чином оформлене право на експорт протягом установленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування.

11. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це належним чином оформлене право на імпорт протягом установленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування.

12. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період, не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпоротної) операції.

13. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це комплекс адміністративних дій органу виконавчої влади з питань економічної політики з надання дозволу на здійснення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності експорту (імпорту) товарів.

14. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це комплекс адміністративних дій органу виконавчої влади з питань економічної політики з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження).

15. Доповніть твердження, визначивши термін:

_____ – це комплекс адміністративних дій органу виконавчої влади з питань економічної політики з надання суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких установлюються певні квоти (кількісні або інші обмеження).

16. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного регулювання:

_____ запроваджується в Україні в разі значного порушення рівноваги щодо певних товарів на внутрішньому ринку, що мають вагоме значення для життєдіяльності в Україні, особливо сільськогосподарської продукції, продуктів рибальства, продукції харчової промисловості та промислових товарів широкого вжитку першої необхідності або інших товарів.

17. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі необхідності забезпечення захисту життя, здо-
ров'я людини, тварин або рослин, навколишнього природного середовища,
громадської моралі, національного багатства художнього, історичного чи ар-
хеологічного значення або захисту прав інтелектуальної власності, а також
відповідно до вимог державної безпеки.

18. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного
регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі експорту золота та срібла, крім банківських мета-
лів.

19. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного
регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі необхідності застосування заходів щодо захисту
вітчизняного товаровиробника в разі обмеження експорту вітчизняних ма-
теріалів, необхідних для забезпечення достатньою кількістю таких матеріалів
вітчизняної переробної промисловості протягом періодів, коли внутрішня ці-
на на такі матеріали тримається на рівні, нижчому за світову ціну, за умови
впровадження Кабінетом Міністрів України плану стабілізації та за умови, що
такі обмеження не повинні призводити до зростання експорту товарів такої
галузі вітчизняної промисловості.

20. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного
регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі необхідності забезпечення захисту патентів, тор-
гових марок та авторських прав.

21. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного
регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі різкого погіршення стану платіжного балансу та
зовнішніх платежів (якщо інші заходи є неефективними).

22. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного

регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі різкого скорочення або мінімального розміру зо-
лотовалютних резервів.

23. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного
регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі імпорту золота та срібла, крім банківських мета-
лів.

24. Доповніть твердження, визначивши відповідний захід нетарифного
регулювання:

_____ запро-
ваджується в Україні в разі необхідності застосування заходів щодо захисту
вітчизняного товаровиробника у випадках зростання імпорту в Україну, що
завдає значної шкоди або загрожує завданням значної шкоди національному
товаровиробнику подібного або безпосередньо конкуруючого товару.

25. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної
влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при ре-
гулюванні ЗЕД в Україні приймає рішення про застосування режиму ліцензу-
вання експорту (імпорту) окремих товарів.

26. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної
влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

_____ при ре-
гулюванні ЗЕД в Україні приймає рішення про встановлення квот (кількісних
або інших обмежень) щодо експорту (імпорту) окремих товарів.

27. Доповніть твердження, визначивши відповідний орган державної
влади за його повноваженнями у сфері регулювання ЗЕД:

при впровадженні ліцензування щодо експорту (імпорту) окремих товарів ві-
дповідні ліцензії суб'єктам ЗЕД видає

2. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Модуль №1. Управління та розвиток ЗЕД країни

1. Визначення поняття "зовнішньоекономічна діяльність". Правові засади (правове забезпечення) ЗЕД.
2. Суб'єкти і види ЗЕД.
3. Сутність та розвиток зовнішньоекономічної діяльності. Основні тенденції сучасної міжнародної торгівлі.
4. Зовнішньоекономічна політика країни, її складові.
5. Основні теорії щодо проведення зовнішньоекономічної політики країни.
6. Показники зовнішньоекономічної діяльності країни. Платіжний баланс.
7. Показники зовнішньоекономічної діяльності країни. Зовнішньоторговельний баланс.
8. Показники зовнішньоекономічної діяльності країни. Показники обсягу зовнішньоекономічних зв'язків. Показники структури зовнішньоекономічних зв'язків.
9. Показники зовнішньоекономічної діяльності країни. Показники динаміки зовнішньоекономічних відносин. Показники інтегрованості країни до світової системи господарства.
10. Державне регулювання ЗЕД. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі.
11. Митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі. Характеристика митного тарифу як інструмента економічної політики держави.
12. Сутність і функції митного тарифу. Тарифна ескалація.
13. Класифікація мита (види мита).
14. Митно-тарифна система регулювання зовнішньої торгівлі в Україні.
15. Види мита та порядок їх застосування в Україні.

16. Система митного оподаткування в Україні. Митні платежі. Порядок нарахування та стягнення.

17. Державне регулювання ЗЕД. Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі.

18. Нетарифне регулювання зовнішньої торгівлі. Економічні та адміністративні заходи нетарифного регулювання ЗЕД.

19. Сутність та класифікація методів нетарифного регулювання ЗЕД. Методи кількісних обмежень. Методи прихованого протекціонізму. Методи стимулювання експорту.

20. Валютне регулювання ЗЕД. Складові валютного регулювання.

21. Система валютного регулювання і валютного контролю в Україні.

22. Регулювання валютних відносин суб'єктів ЗЕД. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті.

23. Валютне регулювання. Порядок переміщення валюти України, іноземної валюти, банківських металів, платіжних документів, інших банківських документів і платіжних карток через митний кордон України.

24. Система державного регулювання ЗЕД в Україні. Органи державного регулювання ЗЕД в Україні.

Модуль 2. Управління ЗЕД підприємства

1. Сутність і характеристика експортно-імпортних операцій.

2. Порядок і основні етапи підготовки, організації і здійснення експортно-імпортних операцій.

3. Етапи підготовки та здійснення експортно-імпортової операції за ініціативою експортера. Оферта, її види. Акцепт.

4. Етапи підготовки та здійснення експортно-імпортової операції за ініціативою імпортера. Запит. Замовлення.

5. Державне регулювання експортно-імпортних операцій в Україні.

6. Визначення поняття "зовнішньоекономічний договір (контракт)".

7. Характеристика зовнішньоторговельних угод. Ознаки зовнішньоекономічної угоди.

8. Умови і зміст зовнішньоекономічного договору (контракту).

9. Основні види зовнішньоторговельних операцій.

10. Визначення і основні етапи підготовки, укладання та виконання зовнішньоторговельних угод купівлі-продажу.

11. Зміст, структура і особливості укладання зовнішньоторговельного договору (контракту) купівлі-продажу в Україні.

12. Поняття і види зустрічної торгівлі.

13. Товарообмінні (бартерні) операції. Особливості укладання бартерних (товарообмінних) контрактів.

14. Операції з давальницькою сировиною (толінг). Особливості укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) на перероблення давальницької сировини.

15. Сутність арендних операцій. Визначення поняття "лізинг".

16. Об'єкти і суб'єкти лізингу.

17. Види і форми лізингу. Класифікація видів лізингу.

18. Роль і види посередників у ЗЕД.

19. Класифікація посередницьких операцій за повноваженнями посередників.

20. Умови роботи посередників на зовнішньому ринку і форми їх винагороди.

21. Операції за договорами комісії та консигнації.

22. Базисні умови поставок товару ІНКОТЕРМС (Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів ІНКОТЕРМС). Загальна характеристика правил ІНКОТЕРМС.

23. Структура ІНКОТЕРМС і основні обов'язки сторін.

24. Класифікація і характеристика умов ІНКОТЕРМС.

25. Поняття міжнародного перевезення. Види міжнародних перевезень.

26. Класифікація і характеристика міжнародних перевезень за видами транспорту. Критерії вибору виду транспорту.

27. Особливості перевезень морським, залізничним, автомобільним та повітряним транспортом.

28. Характеристика міжнародних автомобільних перевезень із застосуванням книжки МДП (CARNET-TIR).

29. Організація та технологія міжнародних перевезень.

30. Поняття зовнішньоторговельної ціни. Фактори, які впливають на рівень зовнішньоторговельних цін.

31. Види цін.

32. Види знижок з ціни. Види надбавок.

33. Визначення ціни у зовнішньоторговельних контрактах. Складові ціни.

34. Характеристика зовнішньоторговельних цін за способом фіксації.

35. Методи визначення зовнішньоторговельних цін.

36. Оцінювання ефективності експортно-імпортних операцій. Показники ефективності експортно-імпортних операцій.

37. Оцінювання ефективності імпортних операцій.

38. Оцінювання ефективності експортних операцій.

39. Оцінювання ефективності ЗЕД підприємства.

40. Визначення валюти ціни і валюти платежу.

41. Валютні ризики. Способи мінімізації й усунення валютних ризиків.

42. Особливості здійснення розрахунків в іноземній валюті в Україні.

43. Поняття і загальна характеристика міжнародних розрахунків.

44. Основні форми міжнародних розрахунків.

45. Акредитив та його види.

46. Основні засоби міжнародних розрахунків.

47. Заходи щодо гарантування виконання платіжних зобов'язань.

48. Факторинг і форфейтинг.

49. Характеристика експорту як форми виходу підприємства на зовнішній ринок. Переваги та недоліки.

50. Ліцензування. Франчайзинг.

51. Переваги та недоліки створення за кордоном власної філії.

52. Характеристика спільних підприємств як форми виходу на зовнішній ринок. Особливості та порядок створення спільних підприємств в Україні.

53. Іноземні інвестиції. Поняття, види та форми іноземних інвестицій. Особливості та умови здійснення іноземних інвестицій в Україні.

54. Характеристика, особливості та порядок створення підприємств з іноземним капіталом в Україні.

55. Маркетингові дослідження зовнішнього ринку при здійсненні експортно-імпортних операцій.
56. Зміст, мета та особливості міжнародного маркетингу.
57. Маркетингові дослідження кон'юнктури світового ринку.
58. Комплекс міжнародного маркетингу.
- 59.

Список літератури

1. Закон України № 959-ХІІ від 16 квітня 1991 р. "Про зовнішньоекономічну діяльність". <http://www.rada.gov.ua>. Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О.П. Гребельник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 384 с.
3. Чекмасова І. А. Основи зовнішньоекономічної діяльності: текст лекцій / І.А. Чекмасова. – Х.: НТУ “ХПІ”, 2009. – 116 с.

Зміст

Вступ	3
1. Завдання для самостійної роботи	4
1.1. Терміни	4
1.2. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності	9
1.3. Ліцензування зовнішньоекономічних операцій	14
2. Питання для самоконтролю	19
Список літератури	23

Навчальне видання

Завдання та методичні вказівки
до самостійної роботи студентів
з дисципліни “Основи зовнішньоекономічної діяльності”
для студентів економічних спеціальностей

Укладач ЧЕКМАСОВА Ірина Анатоліївна

Відповідальний за випуск В.А. Міщенко

Роботу до видання рекомендував М.І. Погорелов

Редактор О.І. Шпільова

План 2010 р., поз. 141/

Підп. до друку . . . 11. Формат 60х84 1/16. Папір друк. №2. Друк – ризо-
графія. Гарнітура Times New Roman. Ум. друк. арк. 0,8. Обл.-вид. арк. 1,0.
Наклад 100 прим. Зам № . Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ "ХПІ". 61002, Харків, вул. Фрунзе, 21
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК №3657 від 24.12.2009 р.

Друкарня НТУ "ХПІ".
61002, Харків, вул. Фрунзе, 21.